

عنوان مقاله:

اشارات، تلمیحات و اقتباس در دیوان غزلیات حافظ

محل انتشار:

پنجمین همایش ملی زبان، ادبیات و گفتمان صلح (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسندگان:

رضا دهمرده - دانشجوی دکتری زبان و ادبیات فارسی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بیرجند

محمد دهمرده - دانشجوی کارشناسی دانشگاه فرهنگیان شهید مطهری شیراز

ابوالفضل دهمرده - دانش آموز پایه دوازدهم دبیرستان غیرانتفاعی راه هدایت زاهدان

خلاصه مقاله:

حافظ شاعر عشق است. عشق او به تمام مظاهر آفرینش در همه ی غزل هایش پیداست. او به انسان، بزرگی می بخشد و به او می آموزد که دوست داشته باشد. بر زخم ها مرهم می نهد و در سختی ها تسلی بخش است. در مصایب بردباری می آموزد و ما را با سعادت حقیقی یعنی عشق، آشنا می کند. ندای عفو پروردگار را در بیشتر غزلیاتش سر می دهد. به ناامیدان امید می بخشد. از ویژگی های شیوه حافظ یکی آنست که بی پرده سخن میگوید و عقیده خود را در باب هر چیز یا کس بصراحت بیان میکند و از ریا و رزق و شید که شرک خفی است بیزارت و زهد فروشی را زشت می شمارد و رندی و وارستگی آموختن و کرم کردن را شایسته مقام انسان میداند و به پوپندگان طریق حق اندرز می دهد که از کوشش باز نمانند و هیچگاه یاس به دل راه ندهند و دستور استاد مشفق را بجان بشنوند. غزل حافظ مظهر لطیفترین اندیشه های عرفانیست که در کالبد کلمات روان و شیوا با حسن تالیف و مراعات اسرار فصاحت و بلاغت جلوه خاص یافته است و این گوینده توانا در شیوه غزلسرائی عرفانی از همه معاصران و پیشینیان گوی پیشی ربوده و سبک عراقی را در غزل سرودن باوج کمال رسانده است. صنایع بدیعی بویژه تشبیه و استعاره و ایهام و مراعات نظیر در گفتار حافظ قدرت خیال انگیزی وی را آشکار میسازد. در بلاغت صوفیه، در شعر های ناب ایشان، چه منظوم و چه منثور، محور جمال شناسی، شکستن عرف و عادت های زبانی است، چه در دایره اصوات و موسیقی و چه در دایره معانی. مقایسه مثنوی مولوی و بوستان سعدی و یا مقایسه کلیله نصرالله منشی و شرح شطحیات روزبهان بقلی، تمایز این دو گونه جمال شناسی را در ادب فارسی بخوبی می تواند نشان دهد. در این مقاله به اشارات، تلمیحات و اقتباس در دیوان غزلیات حافظ پرداخته شده است.

کلمات کلیدی:

اشارات، تلمیحات، اقتباس، آیات قرآن، حافظ

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1021509>

